

VIRKAMIESLAUTAKUNNAN PÄÄTÖS

Päätös nro 20/2001
28.3.2001

Asia Irtisanomista koskeva oikaisuvaatimus

Päätös, johon haetaan oikaisua

Helsingin yliopiston eläinlääketieteellisen tiedekunnan 21.2.2000 tekemä päätös, jolla A on irtisanottu preparaattorin virasta valtion virkamieslain 25 §:n 2 momentin nojalla kolmen kuukauden irtisanomisajalla.

Oikaisuvaatimus

A on vaatinut päätöksen kumoamista. A on lisäksi pyytänyt, että asiassa järjestetään suullinen käsittely. Vielä A on vaatinut perusteettomasti pidätetyn palkan takaisin maksamista.

Asian käsittely

Helsingin yliopisto on antanut asiasta vastineen ja A sen jälkeen vastaselityksensä.

Asiassa on järjestetty virkamieslautakunnassa suullinen käsittely 7.2.2001, josta on laadittu erillinen pöytäkirja. Suullinen käsittely on myös äänitetty kokonaisuudessaan. Suullisen käsittelyn jälkeen A on toimittanut virkamieslautakunnalle lisäkirjelmän.

Virkamieslautakunnan ratkaisu

Oikeudelliset ohjeet

Valtion virkamieslain 14 §:n 2 momentin mukaan virkamiehen on käyttäydettävä asemansa ja tehtäviensä edellyttämällä tavalla. Lain 25 §:n 2 momentin mukaan viranomaisen ei saa irtisanoa virkasuhdetta virkamiehestä johtuvasta syystä, ellei tämä syy ole erityisen painava.

Irtisanomista koskevan päätös on sikäli virheellinen, että siihen ei ole liitetty oikaisuvaatimusohjetta. A on virkamieslautakunnassa vaatinut päätöksen oikaisua, eikä hän ole siten kärsinyt oikeudenmenetystä. Irtisanomispäätöstä ei tule tämän johdosta kumota.

Asiakirjoista saatu selvitys

Irtisanomista koskevasta päätöksestä käy ilmi, että irtisanomisen perusteena on esiintyminen työpaikalla päihdeiden vaikutuksen alaisena, poissaolojen ilmoittamatta jättäminen ja päihdeongelmaisen hoitosopimuksen mukaisen hoidon kesken jättäminen sekä kesken jättämisestä työnantajalle ilmoittamisen laiminlyönti.

A:lle oli 13.5.1999 annettu kirjallinen varoitus, koska hän oli ollut poissa työpaikaltaan syytä ilmoittamatta.

Edelleen A:n ja työnantajan edustajien välillä oli 17.6.1999 pidetty A:n luvattomia poissaoloja koskeva yhteistoiminta- ja kuulemistilaisuus. Tuossa tilaisuudessa oli sovittu, että A:lle järjestetään päihdeongelmaisen hoitoonohjausta. Edelleen A:lle oli tuolloin ilmoitettu, että hoitosopimuksen rikkomisesta seuraa irtisanominen.

A allekirjoitti 21.6.1999 hoitosopimuksen. Sen mukaan A sitoutui noudattamaan hoitopaikan mukaista hoitosuunnitelmaa ja osallistumaan hoitoon. Edelleen sopimuksen mukaan A sitoutui ilmoittamaan hoitosuunnitelman laiminlyönnistä tai hoidon keskeytymisestä työnantajan edustajalle.

A:n hoitopaikan, A-klinikan sosiaalityöntekijä B:n työnantajalle lähettämän, 15.2.2000 päivätyn lausunnon mukaan A oli käynyt A-klinikalla hoitosuhteen alussa lääkärin vastaanotolla kaksi kertaa. Ensimmäisen kerran 18.8.1999 ja toisen kerran 26.8.1999. Seuraava sovittu aika, 7.9.1999 jouduttiin peruuttamaan klinikasta johtuvista syistä.

Mainitun lausunnon mukaan A oli joutunut sairauslomalle 7.9.1999. Sairauslomaa kesti siten, että viimeinen sairauslomapäivä oli 3.12.1999. A:n esimies, osastonhoitaja C oli 20.9.1999 tiedustellut puhelimitse A:n käyntejä A-klinikalla. Lääkärin vastaanotolle 6.10.1999 A ei saapunut.

B:n edellä mainitun lausunnon mukaan A oli 7.12.1999 aamulla kello 8 aikoihin saapunut Kettutien A-klinikalle ja koska hän oli haaskahtanut alkoholille, hänen oli pyydetty puhaltaa alkometriin. A:n suostuttua pyyntöön alkometri osoitti hänen puhalluksensa jälkeen 0,6 ‰ lukeman.

Edelleen B:n lausunnon mukaan A:n seuraava yhteydenotto A-klinikalle oli tapahtunut sovitus eli 21.12.1999 hän oli tullut lääkärin vastaanotolle. Tukihenkilön vastaanotto oli sovittu tapahtuvaksi 27.12.1999, mutta sinne A ei ilmestynyt. Eikä hän ollut ottanut yhteyttä A-klinikkaan lausunnon päiväyspäivään eli 15.2.2000 mennessä.

Ennen oikaisuvaatimuksen kohteena olevan päätöksen tekemistä A:ta on kuultu virkamieslain 66 § 2 momentissa tarkoitetussa mielessä 18.2.2000. A ja luottamusmies ovat olleet paikalla. Laaditun pöytäkirjan mukaan kuulemistilaisuudessa on ollut puhe tapahtumista 7.12.1999, jolloin A oli A-klinikalla käynnin jälkeen aloittanut työt työpaikallaan noin kello 11.

Suullisessa käsittelyssä saatu selvitys

A:n nimeämänä todistajana sosiaalityöntekijä B totesi, että 7.12.1999 suorittamansa alkometritestin jälkeen tapaaminen A:n kanssa sujui normaalisti.

A:n hoitoonohjaussopimus oli B:n mukaan sikäli poikkeuksellinen, ettei hoitopaikka ollut sopimuksenteossa edustettuna.

Edelleen B totesi olevan suhteellisen normaalia, että näissä hoitosuhteissa jäädään saapumatta sovituille hoitosuhdetapaamisille.

B:n mukaan kysymyksessä oleva sopimus oli sikälikin poikkeuksellinen, että se sisälsi ohjatulle asetetun vaatimuksen ilmoittaa työnantajalle hoitosuunnitelman laiminlyömisestä tai keskeyttämisestä. Yleensä tällaiset velvollisuudet kuuluivat hoitopaikalle.

B:n mukaan ei voida pitää poikkeuksellisena, että ohjattavan sairasloman aikana ohjattava ei käy sovituilla käynneillä.

Näytön arviointi

A:n esiintymisestä alkoholin vaikutuksen alaisena työpaikallaan ei ole esitetty muuta näyttöä kuin tapahtumista 7.12.1999. A on kiistatta puhaltanut alkometriin lukeman 0,6 ‰ aamulla noin kello 8 aikoihin. A saapui työpaikalleen kuitenkin vasta kello 10.56 eikä häneltä työpaikalla enää otettu kokeita. Alkoholin poistuminen verestä ajan tuon ajan kuluessa on siten mahdollista ainakin siinä määrin, ettei A:n voida katsoa tuon alkometrimitauksen perusteella olleen työnsä aloittaessaan alkoholin vaikutuksen alaisen.

A:n työpaikalta poissaoloista ei ole esitetty lainkaan näyttöä. Tähän nähden näyttöä ei ole siitäkään, että A olisi laiminlyönyt ilmoittaa poissaoloistaan.

Hoitosopimuksen mukaisen hoidon kesken jättämisestä on esitetty sekä kirjallista että suullista näyttöä. Hoitosopimus on esitetty kirjallisena. A:n käyntikerroista A-klinikalla on esitetty yksityiskohtainen selvitys, jota sekä A että yliopisto pitävät oikeana.

A ei ole väittänytkaan, että hän olisi tehnyt työnantajalleen ilmoituksia hoitosuunnitelman mukaisen hoidon laiminlyömisestä tai keskeyttämisestä.

Johtopäätökset

A:n 7.12.1999 kello 8 alkometriin puhaltama lukema ei riitä osoittamaan, että hän olisi samana päivänä kello 10.56 työpaikalle saapuessaan ollut alkoholin vaikutuksen alainen.

A:n ei myöskään ole näytön puuttuessa laiminlyönyt ilmoittaa työnantajalleen poissaolojaan työpaikaltaan.

Hoitosopimuksen mukaisen hoidon kesken jättämistä on arvioitava siinä suhteessa, millaista hoitoa A:lle oli sovittu annettavaksi. Hoitosopimus on

tehty vain virkamiehen ja työnantajan kesken. Hoitoa antava taho ei ole ollut osallistunut sopimuksen laatimiseen. Hoitotapaamisia oli ennen A:n pitkähköä sairauslomaa ollut vain kaksi. Sosiaalityöntekijä B:n todistajaker-
tomuksesta on pääteltävissä, että A:n ei odotettukaan ottavan yhteyttä sairauslomansa aikana. Sairausloman jälkeen A oli käynyt A-klinikalla kahdesti parin viikon välein. A on jäänyt pois tukihenkilönsä vastaanotolta 27.12.1999 eikä ennen irtisanomispäätöstä ollut käynyt A-klinikalla. Työnantajalle ja virkamieslautakunnalle esittämän mielipiteensä mukaan A ei ollut kuitenkaan keskeyttänyt hoitoa. A on samanaikaisesti hoitanut säännöllisesti työtään.

Kun otetaan huomioon sopimuksenmukaiset, keskeyttämisestä A:lle koituvat ankarat seuraamukset, keskeyttäminen ei tule sisältää kovin suurta tulkinnanvaraisuutta. Tässä tapauksessa, kun otetaan huomioon koko hoitosuhteen katkonaisuus, hoitokertojen peruuntumiset ilman seuraamuksia ja niiden harvalukuisuus, A:n ei voida vielä tulkita irtisanomispäätöksen valmisteluun ryhdyttyä keskeyttäneen hoitosuhdettaan sillä tavoin, että se muodostaisi virkamieslain 25 §:n 2 momentissa tarkoitetun erityisen painavan syyn irtisanoa A.

Kun A:n ei voida tulkita ulkopuolisen tarkastelun pohjalta keskeyttäneen hoitosopimuksen mukaista hoitoaan, ei A:lla itsekään asian näin tulkiten voinut olla mitään ilmoittamisvelvollisuutta työnantajalleen. Näin ollen tämäkään ei ole virkamieslain 25 §:n 2 momentissa tarkoitettu erityisen painava syy.

Päätös

Oikaisuvaatimus hyväksytään ja yliopiston päätös kumotaan.

Palkan maksua koskeva vaatimus jätetään toimivaltaan kuulumattomana tutkimatta.

Sovelletut oikeusohjeet

Valtion virkamieslaki 14 § 2 momentti, 25 § 2 momentti ja 66 §:n 2 momentti

Muutoksenhaku

Valitusosoitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen liitteenä.

Virkamieslautakunnan päätös oli tulos äänestyksestä, jossa enemmistön muodostivat puheenjohtaja Jukarainen, jäsenet Kulla, Paanetoja ja Sipiläinen sekä varajäsen Komulainen, ja vähemmistön jäsenet A. Nieminen ja Staffans sekä varajäsen Liuksia. Asian esittelijä Anneli Tulikallio.

Eri mieltä olleiden jäsenten A.Nieminen ja Staffans sekä varajäsen Liuksian lausuma:

A-klinikka säätiön selvityksen mukaan A oli viimeksi ollut vastaanotolla 21.12.1999. Hoitosopimuksen mukaan A:n olisi tullut ilmoittaa hoitosuunnitelmasta esimiehelleen sekä hoitosuunnitelman laiminlyönnistä tai hoidon keskeyttämisestä työnantajan edustajalle. Suullisessa käsittelyssä kuullun sosiaalityöntekijä B:n mukaan ilmoittamisvelvollisuus hoitosopimuksissa on harvinainen. A:lle oli kuitenkin neuvottelutilaisuudessa 17.6.1999 korostettu, että hoitosopimuksen rikkominen johtaa irtisanomiseen ilman varoitusta. A oli laiminlyönyt hoitosuunnitelman keskeyttämällä hoidon asiaa työnantajan edustajalle ilmoittamatta. Yliopistolla on siten ollut perusteltu syy katsoa A:n rikkoneen hoitoonohjaussopimuksen.

Hoitoonohjaussopimuksen rikkomisen on katsottava muodostavan sellaisen valtion virkamieslain 25 §:n 2 momentissa tarkoitetun erityisen painavan syyn, jonka perusteella A on voitu irtisanoa preparaattorin virastaan.

Muiden valitusperusteiden osalta olemme samaa mieltä kuin enemmistö.

Hylkäämme oikaisuvaatimuksen.

Asian esittelijä, virkamieslautakunnan sihteeri, ilmoitti eriävänä mielipiteenä, että hänen päätösehdotuksensa oli samansisältöinen kuin vähemmistön äänestyslausuma.